

BEVÆG
DIG FOR
LIVET

DREJEBOG

Etablering af Åbent vand-bane

INTRODUKTION

Naturen er Danmarks største svømmehal og træningsresurse.

Åbent vand-svømmere over hele landet bruger allerede naturens faciliteter – og det er fedt. For at endnu flere skal få lyst og mulighed for at svømme med i åbent vand, kan der mange steder med fordel etableres en såkaldt åbent vand-bane / havbane.

Denne vejledning bygger på erfaringer fra etablering af åbent vand-baner flere steder i landet fx Frederikshavn, Sæby og Føns, og vil forhåbentlig gøre det nemmere for svømmeklubber, træningsfællesskaber og initiativgrupper at etablere åbent vand-baner.

Husk at etableringen af en åbent vand-bane skal ses som en proces, der kræver god tid og engagement af de involverede.

Hvad er en Åben vand-bane?

En åbent vand-bane er en markeret rute eller markeret areal, der har til formål at give svømmere en sikker rute eller et sikkert område at svømme i. Markeringen sikrer også, at andre brugergrupper er adskilt fra svømmere. Typisk vil banen eller arealet være markeret med et antal bøjer placeret med faste intervaller, hvilket muliggør en præcis måling af den enkelte svømmers tilbagelagte distance.

En åbent vand-bane gør åbent vand-svømning tilgængeligt og sikkert – også for nybegyndere.

Husk at etableringen af en åbent vand-bane skal ses som en proces, der kræver god tid og engagement af de involverede.

PLANLÆGNING

Forud for etableringen af en åbent vand-bane går en god planlægning, hvor nedenstående punkter skal klarlægges og belyses

- **Etableringssted** – Hvor er det bedst? Er der særlige forhold der gør sig gældende fx fredning?
 - **Fredning og naturforhold** – Er hele eller dele af det område I har i tankerne fredet? Er der andre naturforhold, der skal tages med i betragtning?
 - **Adgang** – Skal man fx passere en mole, eller er der direkte passage til banen? Er der brug for stige?
 - **Vandkvalitet** – Find den aktuelle badevandsprofil på kommunens hjemmeside eller kontakte de lokale miljømyndigheder i kommunen. Er der særlige forhold, der kan påvirke vandkvaliteten? Fx tilløb fra åer, kloaker med risiko for overløb efter kraftig regn
 - **Strømforhold** – Det skal være sikkert for alle potentielle brugere at benytte åbent vand-banen. Banen må ikke føres med strømmen og risikere at drive væk
 - **Bundforhold** – Er der sand- eller stenbund? Det er vigtigt at vide i forhold til forankring af bøjler
 - **Andre brugergrupper** – hvem bruger ellers vandet fx joller, kajakker eller lignende? Hvilke interessefællesskaber eller interessekonflikter kan identificeres?
 - **Vinter-opbevaring** – En bane skal typisk opsættes om foråret og nedtages igen om efteråret – og opbevares forsvarligt om vinteren
 - **Sikkerhed** – Gå aldrig på kompromis. Vi har samlet de væsentligste overvejelser i et særskilt afsnit
 - **Tilladelse til opsætning** – Det er vigtigt at søge om tilladelse hos de relevante myndigheder fx kommunen, naturstyrelsen, kystdirektoratet el.lign. Inddrag dem gerne i processen
- Er der virksomheder og beboelse i nærheden, så husk at orientere dem om jeres projekt.
- Til at skabe overblik overfor de aktører, der skal inddrages i godkendelsesprocessen, skal der fremstilles et kort, der angiver præcist, hvor I har tænkt jer at banen skal placeres, og hvordan banen er tænkt afmærket.

SIKKERHEDSFORHOLD VED ÅBENT VAND-BANER

De sikkerhedsmæssige forhold omkring en åbent vand-bane hænger nøje sammen med etableringsstedet, og vil derfor være forskellige fra bane til bane.

Gennemgå og overvej om nedenstående punkter har indflydelse på sikkerheden ved netop jeres projekt:

Placeringen

- Banen må ikke komme i konflikt med andre brugergrupper
- Brugere skal kunne komme sikkert frem til banen fx hvis den tænkes i sammenhæng med badebro, flydeponon el. kajkant
- Placeres som udgangspunkt lang strandbredden / kysten, så man hurtig kan få fast grund under fødderne

Skiltning

- Vanddybde skal kommunikeres klart og tydeligt, så ingen bliver overraskede over ikke at kunne bunde, der er dog ingen grund til at placere banen på unødigt dybt vand
- Henstil altid til at ingen svømmer uden en svømmemakker
- Er vandet lavt, skal der med piktogrammer markeres, at der ikke må springes på hovedet. Vanddybden skal minimum være to meter ved hovedspring fra kant, mens der skal lægges yderligere vanddybde til, jo længere der er mellem vandspejlet og udspringshøjden

Redningsudstyr

- Sørg for opsætning af redningsudstyr (redningskrans, kasteline, redningsstige mv.), hvis der ikke allerede er offentligt redningsudstyr tilgængeligt
- Sørg for opsætning af det grønne redningsnummerskilt, hvis det ikke allerede forefindes. Den lokale beredskabschef i kommunen kan iværksætte opsætningen af et redningsnummerskilt, hvis det skønnes nødvendigt
- Overvej hvor nærmeste hjertestarter er placeret. Hvis der er meget langt, skal en hjertestarter evt. indtænkes i processen

Afmærkning af banen

Banen skal afmærkes tydeligt, så skibe og sejlbåde ikke kommer ind i svømmeområdet. Er der tale om en havbane skal banen afmærkes med **gule bøjler**, da afmærkningen ikke må kunne forveksles med andre typer afmærkning. For alle andre placeringer anbefaler vi ligeledes gule bøjler.

Vi anbefaler at benytte minimum en stor gul bøje pr. 50 meter. Imellem specialafmærkningen kan I vælge at udlægge et antal mindre, gule bøjler.

Ansøg om redningskranse
via TrygFondens 'Fadderordning'

www.respektforvand.dk/viden-og-materialer/redningskrans/bestil-redningskrans

ANSØGNINGSPROCES

Hvis I har identificeret en eller flere brugergrupper, der også har en interesse i at adskille motoriseret trafik fra vandets bløde brugere, kan der med fordel udarbejdes en plan og en bane,

Havbane

Hvis I ønsker at etablere en åbent vand-bane i det danske søterritorium (havet) – også kaldet havbane, skal der søges om tilladelse til etableringen hos Kystdirektoratet. Kystdirektoratet har en behandlingstid på op til 13 uger, så der skal ansøges i god tid.

Ansøgningsskema mv. kan findes på www.kyst.dk, her forefindes også en nærmere beskrivelse af ansøgningsprocessen. Under processen vil ansøgningen også komme i høring hos relevante organisationer, naboer samt Søfartsstyrelsen, som er den myndighed, der skal godkende banens afmærkning.

I skal søge om tilladelse til sæsonmæssig afmærkning af det udvalgte svømme-område, fx mellem den 1/4 og 1/10. (Hvilket betyder, at I skal sætte bøjerne ud til april og tage dem ind i slutningen af september). Havbanen vil da blive vist i søkortet og vil blive bragt i "Efterretninger for Søfarende". Med sådan en godkendelse er det ikke nødvendigt at ansøge hvert år. Søfartsstyrelsen skal bruge positioner for de ønskede afmærkninger, samt oplysninger på hvem der står som ejer og ansvarlig for afmærkningerne. Positionerne kan findes ved at sætte de ønskede placeringer ind på Google Maps, hvormed man kan læse koordinaterne i browseren.

En tilladelse indeholder nogle vilkår, blandt andet at:

- Ejeren forpligter sig til at holde afmærkningen på plads og ok
- Afmærkningen skal lægges ud på de godkendte positioner
- Afmærkninger og forankring skal være forsynet med oplysninger om ejerforhold

Når ansøgningen er færdigbehandlet, vil I af svaret kunne læse de nærmere betingelser for en eventuel godkendelse herunder jeres præcise forpligtelser i forhold til vedligeholdelse samt opsætning/nedtagning af netop jeres havbane.

Søbane

Hvis I ønsker at etablere en åbent vand-bane i en sø, skal der søges om tilladelse til etableringen hos den lokale kommune, der er myndigheden på området. Ansøgningsproceduren varierer fra kommune til kommune, men beregn også her, at det kan tage tid. Ligeledes vil krav til dokumentation mv. variere

Ved anlæggelse af en søbane er det vigtigt at huske at inddrage den lokale afdeling af Naturfredningsforeningen samt Dansk Ornitologforening, da der kan være særlige flora- og faunaforhold i området, der skal tages hensyn til. Modsat ved ansøgning om havbane sker dette ikke automatisk, når der ansøges om en søbane gennem kommunen

Etablering af åbent vand-bane

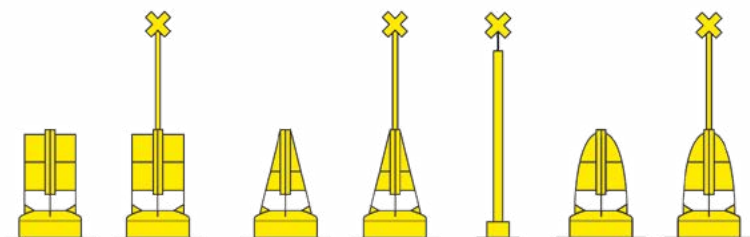
Når jeres åbent vand-bane er godkendt hos de relevante myndigheder, skal banen etableres. Bøjer, ankre, kæder, tovværk og øvrige materialer krævet for at anlægge banen som I har beskrevet den i ansøgningen. Herefter kan anlægningen begynde.

Svømmebøjer skal godkendes som specialafmærkninger

Nærmere beskrivelse findes i publikationen 'Afmærkning af Danske farvande' s. 28-31, som findes på soefartsstyrelsen.dk (fremsøg via titel).

Læs evt. mere her:

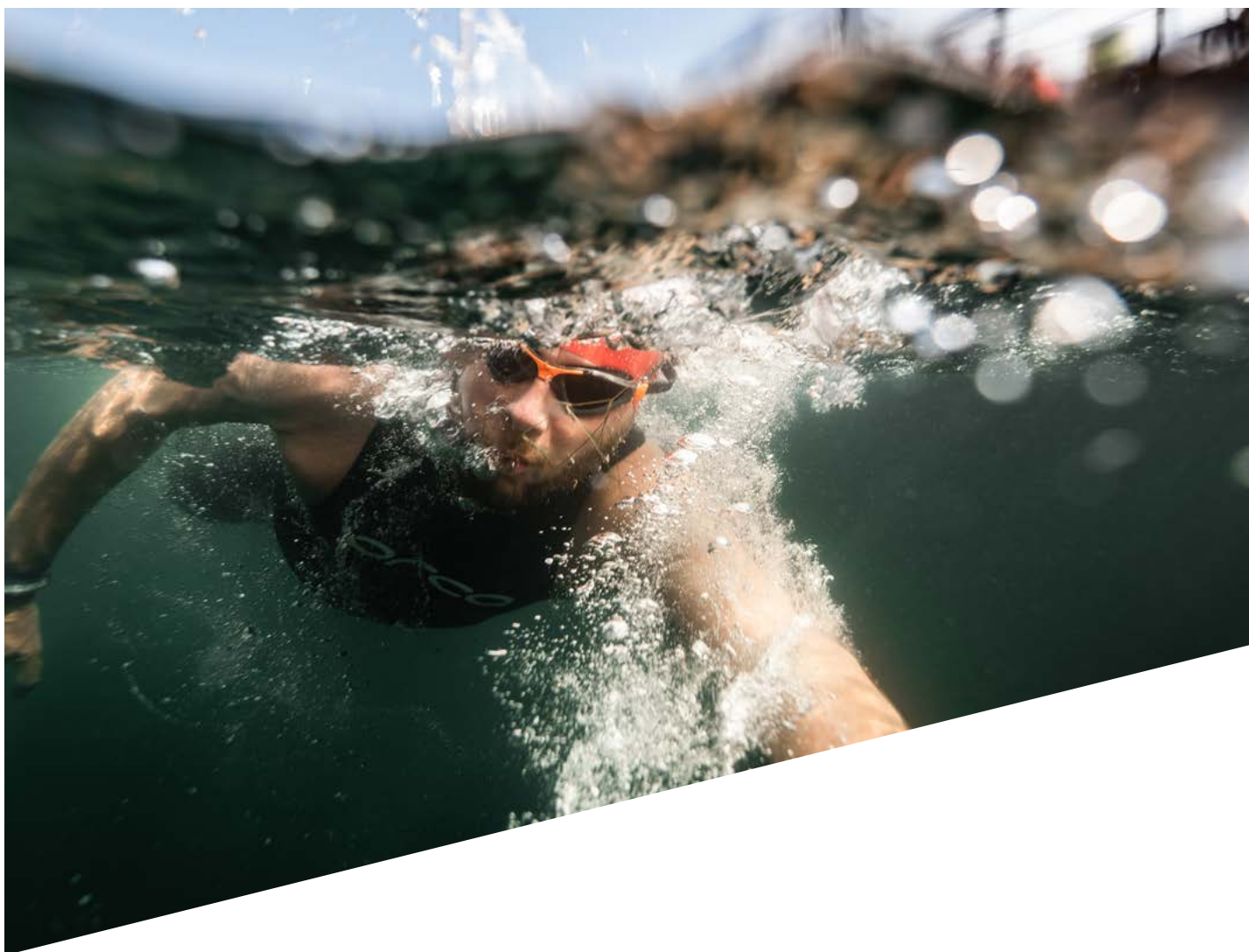
www.respektforvand.dk/paa-havet/laer-at-sejle/farvandsafmaerkninger

TJEKLISTE

- Fundet egnet etableringssted
- Undersøgt strøm- og bundforhold
- Undersøgt frednings- og naturforhold
- Undersøgt sikkerhedsforhold, herunder adgang for redningskøretøjer og udstyr
- Identificeret sikker adgang til og fra banen
- Fremstillet kort over banen
- Været i dialog med kommunen, ngo'er og naboer
- Ansøgt Kystdirektoratet / Kommunen / Naturstyrelsen
- Fundet egnet lagerplads til vinteropbevaring
- Lavet arbejdsplan for isætning (april/maj)
- Lavet arbejdsplan for optagning (september/oktober)

UDSTYR OG LEVERANDØRER

En specialafmærkning som beskrevet i 'Afmærkning af Danske farvande' er en gul bøjle med et kryds i toppen.

Denne gule bøjle er et principielt krav fra Søfartsstyrelsen, når man udlægger (og får godkendt) faste bøjler på søterritoriet. Bøjlerne forankres med 6 mm galvaniseret kæde og selve ankret skal passe til bundforhold ved netop jeres foreslåede etableringssted.

Udstyret kan købes i flere forskellige forretninger. Sørg for at få råd og vejledning af en professionel forhandler, der kender området og tilgængeligt udstyr.

Prisen pr. bøjle rammer snildt 2-3.000,- pr. stk. inden banen er etableret. Derfor er det vigtigt at have styr på budget og finansiering inden ansøgningsprocessen går i gang. En godkendt bane skal typisk være etableret indenfor 2 år efter godkendelse. I modsat fald annulleres godkendelsen.

Leverandører

Følgende leverandører har tidligere hjulpet ved etablering af havbaner i flere steder i landet (men andre kan naturligvis også bruges):

- Maritim Consult: www.maritimconsult.dk
- Motor Bådcentret Frederikshavn: www.nautisk.dk
- Tempo Bådudstyr (Greve): www.tbu.dk
- Båd & Fiskeriudstyr: www.bue-net.dk

BEVÆG
DIG FOR
LIVET

HVOR KAN I HENTE HJÆLP?

Hvis der er spørgsmål til etableringen af jeres åbent vand-bane så kontakt gerne en af vores mange dygtige konsulenter. I kan finde en oversigt her:

<https://www.bevaeddigforlivet.dk/svoemning/kontakt-os>

Ved spørgsmål vedrørende risikovurdering kontakt gerne:

TrygFonden Kystlivredning

Helen Witt Qvist
wiq@svoem.dk
42 60 20 30